

“Natuur en landbouw worden tegen elkaar uitgespeeld”

interview

“Landbouw, natuur en milieu worden als tegenpolen neergezet en tegen elkaar uit gespeeld. Het feit dat ze wel verzoenbaar zijn, is volledig naar de achtergrond geraakt.” Dat stelt professor Erik Meers (UGent) deze week in een serie door Nutricycle Vlaanderen georganiseerde toespraken over nutriëntrecuperatie en kringlooplandbouw als antwoord op milieu-, natuur- en landbouwvraagstukken. In een interview met VILT uit professor Meers felle kritiek op de trage acceptatie van technologie en innovatie door de politiek. “Hoe kun je van boeren verwachten dat ze verduurzamen als je zelf deze verduurzaming tegenhoudt.”

18 JUNI 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 18 JUNI 2023 13:48

Lees meer over:

klimaat

stikstof

mest

Waarom trekt u ten strijde voor de verzoening van landbouw en milieu?

"Omdat beide in de media en in de politiek vaak tegen elkaar uitgespeeld worden. De minister van Landbouw en van Omgeving staan loodrecht tegen over elkaar en in de media wordt de polarisatie verder opgevoerd. Kijk maar naar de stikstofproblematiek, de uitkoopregeling, het schrappen van derogatie, enzovoort. De vereniging van landbouw en natuurwaarden wordt alleen gezocht in het stopzetten van de landbouwactiviteiten. In het gepolariseerde discours is verduurzaming en de transitie naar circulaire, duurzame landbouw helemaal uit het oog verloren."

En dat is volgens u onterecht?

"Absoluut. In het veld zie je wel degelijk vormen van toenadering. Zo wordt er in groene kringen gestreefd naar duurzame landbouw en aan natuurzijde heb je ook mensen die respecteren dat landbouwers beheerders zijn van de openbare ruimte en dat je in hen bondgenoten kunt vinden voor het installeren van hagen, bloemenranden en andere landschapselementen. Een andere bewijs dat beide niet tegenover elkaar staan, is het feit dat landbouworganisaties en de milieu- en natuurorganisaties recent onderling een mestactieplan zijn overeengekomen."

Hoe kan de verzoening eruit zien?

"Het sluiten van nutriëntenkringloop door nutriëntenrecuperatie uit mest in combinatie met precisielandbouw kan een instrument zijn om enerzijds het vermeende mestoverschot aan te pakken en de milieu- en natuurbelasting terug te schroeven. Mest kan je zien als afval, maar er zitten ook nutriënten in zoals fosfor, stikstof en kalium, die je kunt gebruiken. De moderne technologie maakt het mogelijk om mest te raffineren waardoor onder andere stikstof ontstaat die 100 procent opneembaar is voor de gewassen en als alternatief kan dienen voor kunstmest."

Wat is uw voorstel?

"Om meer verwerkte dierlijke mest te gebruiken in plaats van kunstmest en dat bij wet mogelijk te maken. De nitraatrichtlijn is 30 jaar geleden in het leven geroepen om overbemesting met dierlijke mest aan banden te leggen. Omdat stikstof uit dierlijke mest – in zijn pure vorm – maar voor 60 procent opneembaar is voor de gewassen op het ogenblik van de bemesting zelf, kan er uitspoeling naar waterlopen plaatsvinden van de stikstof die op het einde van het groeiseizoen nog niet opneembaar is en dus niet opgenomen wordt. Daarom werd een dertigtal jaar geleden de limiet van 170 kilo stikstof uit dierlijke mest per hectare ingevoerd."

"Maar onze akkerbouw is erg intensief en de teeltbehoefte ligt hoger dan die 170 kg per hectare limiet en dus wordt er kunstmest bij gegeven die vervaardigd wordt uit aardgas. Waar niet vaak over gesproken wordt, is dat de nutriëntenuitvoering naar waterlopen voor 40 to 50 procent voor rekening komt van kunstmest. Zij is dan wel direct voor 100 procent beschikbaar bij moment van toediening, toch kan er bij regenval evengoed uitvloeiing naar de waterlopen plaatsvinden. Is het dan niet gek dat er voor de oplossing van het waterprobleem alleen naar dierlijke productie gekeken wordt? Dat is onderdeel van dezelfde polarisatietrend waardoor de realiteit soms uit het zicht raakt. Waarom niet kijken naar het breder plaatje?"

Uitgelicht

Studiedag over nutriëntenrecuperatie toont potentieel voor kringlooplandbouw

nieuws

De studiedag van Nutricycle Vlaanderen in Drongen trok tientallen geïnteresseerden uit diverse sectoren, van landbouw tot onderzoeksinstituten en overheden. Het VL...

7 DECEMBER 2022

[Lees meer](#)

U pleit voor een verbod op kunstmest?

"Verbieden is een stap te ver. De kunstmestindustrie heeft na de Tweede Wereldoorlog voor voedselzekerheid en stabiliteit gezorgd voor een snel groeiende bevolking. Maar het zou niet slecht zijn om het gebruik van kunstmestvervangers te stimuleren en de totale input aan stikstof te reduceren. Door nutriënten uit mest te recupereren sluit je niet alleen de nutriëntenkringloop en ga je nutriëntenverliezen tegen, tevens verminder je de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen. Kunstmest wordt immers uit aardgas gewonnen. Als maatschappij willen we al langer onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen afbouwen en daarbij is door de oorlog in Oekraïne ook nog de onwenselijke afhankelijkheid van Rusland gekomen. Omdat wij met dierlijke mest de ingrediënten voor natuurlijke kunstmestvervangers in huis hebben is het toch ook gek dat we deze niet inzetten?"

Wat houdt het gebruik van meer natuurlijke mest tegen?

"Raffinaten van dierlijk mest worden renure genoemd, dat staat voor 'recovered nitrogen from manure', een term die door de Europese Commissie gelanceerd werd na een jarenlange evaluatie waaraan ik deelnam als deel van het expertenpanel. Renure wordt in de wetgeving nog onder dierlijke meststoffen geschaard, waardoor de beperkingen van 170 kilo per hectare gelden. Wij pleiten er al langer voor om renure te labelen als kunstmestvervanger, maar ervaren weerstand van de politiek in het effectief implementeren ervan. Zodoende hebben we te maken met de paradoxale situatie dat de overheid wil dat boeren verduurzamen, maar dat het aan de andere kant deze verduurzaming verbiedt."

Zijn er landbouwers die met hun praktijken al aansluiten bij uw visie?

"Een goed voorbeeld is aardappelteler Jacob Van den Borne die in de grensstreek Nederland-Vlaanderen bewust de combinatie maakt van precisielandbouw met gerecupereerde kunstmestvervangers. Op deze manier behaalt hij dubbele winst. Enerzijds vermindert hij de nutriënteninput, anderzijds zet hij zijn nutriënten uit dierlijke mest om in nuttige kunstmest en vermindert hij de afhankelijkheid van kunstmest. Van den Borne treedt woensdag ook op bij de informatiemiddag die wij als Nutricycle Vlaanderen organiseren. "

"Ook Kris Ally van Smart Renure zal een lezing houden over de mogelijkheden van biogebaseerde precisiemeststoffen. Dat is een bedrijf dat investeert in apparatuur om te werken met renure. Als je nieuwe producten maakt heb je ook machines nodig die daar mee kunnen omgaan. Zowel Van den Borne en Ally stuiten op de wettelijke beperkingen die aan renure gesteld worden."

Rechts voorin Erik Meers tijdens een eerdere studiedag van Nutricycle Vlaanderen

Wat moet er gebeuren?

"Los van het feit dat de polarisatie tussen landbouw en natuur en milieu moet stoppen, moet de overheid werk maken van de erkenning van nieuwe technologieën en innovaties. Dat geldt niet alleen voor renure, maar ook veel stikstofreducerende maatregelen zoals bijvoorbeeld een biovergister in combinatie met stripping-scrubbing technologie. Deze technologie zorgt ervoor dat stikstof wordt vastgelegd in ammoniumsulfaat, potentiële kunstmestvervanger. Deze installatie realiseert niet alleen een kunstmestvervanger, maar zorgt er ook voor dat er minder stikstof vrijkomt in de lucht."

Dan hebben we het over de Pragmatische Aanpak Stikstof (PAS)?

"Inderdaad, ons verhaal gaat vooral over stikstof dat invloed heeft op de waterkwaliteit. Daarnaast heb je natuurlijk de stof in de lucht die neerslaat en een stikstofoverschot in de natuur zou veroorzaken."

Hoe staat u in deze discussie?

"Ik wil zeker niet beweren dat er op dat vlak niets gedaan moet worden en dat boeren geen impact hebben, maar het is absurd om te veronderstellen dat wij het stikstofprobleem oplossen door in Vlaanderen te snijden in de veestapel. Veel van de stikstofneerslag in onze natuurgebieden komt van buiten onze landsgrenzen, bijvoorbeeld van het Ruhrgebied of van de industrie in Noord-Frankrijk en van het intensieve verkeer in geheel Noordwest-Europa. Deze stikstof uit industrie en verkeer slaat verder neer, maar komt ook in onze natuurgebieden terecht. Al zou je de hele hier veestapel weghalen, dan hebben we nog een stikstofoverschot. Het is als een volle emmer met water. De emmer is vol en de lokale boer – de puntbelaster – zorgt voor de paar druppels die de emmer doet overlopen en hem ga je viseren. "

"Ook in deze problematiek kan de technologie mijns inziens dus oplossingen bieden, maar ook hier loopt de overheid achter op technologische innovaties. In het bijzonder dient zowel Vlaanderen als Nederland de aanpak van deze problematiek internationaal te trekken. Er is daar trouwens reeds een kader voor met Europese doelstellingen voor 2020 en 2030. Aanscherpen van die doelstellingen kan, maar dan moet je dat niet unilateraal doen. Dat moet gekaderd worden in een breder front van lidstaten."

Inschrijven voor de informatiedag

De informatiemiddag van Nutricycle Vlaanderen over de toekomst van duurzame landbouw in Vlaanderen vindt plaats op de ILVO-site in Merelbeke. Inschrijven kan via [deze](#) link.

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

 screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

 screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

 screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

 screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

 screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuwbsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra